

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 20-06-50504 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

לפני כב' השופטת תמר בזק רפפורט, סגנית נשיא

המבקש שי קרונוברג

על ידי ב"כ עו"ד קריין תורן היבלר

נ ג ד

רשת משקפיים 280 בע"מ

המשיבה

על ידי ב"כ עו"ד אייל ראובן ולנר

1
2

החלטה

3

4 בקשה לאישור תובענה ייצוגית בטענה כי המשיבה ערכה, באמצעות מערכת חיוג אוטומטית,
5 שיחות פרסומיות מוקלטות למבקש ולאחרים המפרות את הוראות הדין, בין היתר, מחמת היותן
6 מטעות כשלעצמן.

7

8

רקע

9 1. על פי הנטען בבקשת האישור, ביום 28.1.2020 נתקבלה אצל המבקש, מבלי שניתנה לדבר
10 הסכמה מצדו, הודעת פרסום מוקלטת ממערכת חיוג אוטומטית כדלקמן:

11

12

"לקהל לקוחותינו

13

רשת 280 שמחה לעדכן

14

בואו לקחת משקפיים בחינם

15

עם תחילת שנת 2020 התחדשה זכאותכם מקופת החולים

16

כעת תוכלו ליהנות פעם נוספת ממשקפיים בחינם ברשת 280

17

ויש גם בדיקת ראייה בחינם בכל קניית משקפיים או מימוש הזכאות

18

של קופת החולים.

19

היכנסו לאחד מסניפי רשת משקפיים 280 וקבלו את הטוב ביותר בחינם

20

בברכה רשת משקפיים 280

21

להסרה הקש 9" (להלן – ההודעה או ההודעה המוקלטת).

22

23 2. בו ביום קבלת ההודעה המוקלטת, שלח המבקש למשיבה באמצעות דוא"ל ופקסימיליה מכתב

24

התראה, שלא קיבל מענה. אחר משלוח מכתבו זה, ניסה המבקש לערוך בירורים נוספים ביחס

25

להודעה המוקלטת – תוכנה ונמעניה. מבירור שערך המבקש עולה לטענתו כי מדובר בפרסומת

26

מטעה שכן רק חלק מוגבל מהלקוחות – לקוחות עד גיל 18 המחזיקים בביטוחים משלימים

27

מסוג "כללית פלטינום" (בסניף כנפי נשרים בירושלים בלבד) או מסוג "מכבי זהב" (בסניפי בני

28

ברק, בית שמש וירושלים) – זכאים היו לקבל זוג משקפיים ללא עלות, וזאת בניגוד לתוכן

29

ההודעה המוקלטת שנתקבלה אצל המבקש, חבר בקופת חולים "לאומית".

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1
- 2 3. על פי הנטען בבקשה לאישור התובענה כייצוגית (להלן – הבקשה או בקשת האישור),
- 3 התנהלות המשיבה מפרה את הוראות סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-
- 4 1982 (להלן – חוק התקשורת או חוק הספאם). בהקשר זה נטען כי תוכן ההודעה המוקלטת
- 5 אשר נשלחה למבקש הינה בבחינת 'דבר פרסומת' בהתאם להוראות סעיף 30א(א)(1) לחוק
- 6 התקשורת והיא בבחינת "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות
- 7 או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת"; כי ההודעה נשלחה באמצעות "מערכת חיוג אוטומטי"
- 8 המוגדרת תחת חוק הספאם כ"מיתקן בזק או ציוד קצה המשמש לחיוג או לניתוב אוטומטיים
- 9 של רצף שיחות לקבוצה של נמענים לשם העברת מסר קולי מוקלט אל אותם נמענים"; וכי
- 10 המשיבה הינה "מפרסם" בהיותה "מי ששמו או מענו מופיעים בדבר הפרסומת כמען
- 11 להתקשרות לשם רכישתו של נושא דבר הפרסומת, מי שתוכנו של דבר הפרסומת עשוי לפרסם
- 12 את עסקיו או לקדם את מטרותיו..." כלשון חוק התקשורת.
- 13
- 14 4. לשיטת המבקש, על רקע האמור ומשלא ניתנה הסכמתו לקבלת דבר פרסומת, נמצאה המשיבה
- 15 מפרה את הוראות סעיף 30א(ב) לחוק הספאם הקובעת כי:
- 16 "לא ישגר מפרסם דבר פרסומת באמצעות פקסימיליה, מערכת חיוג
- 17 אוטומטי הודעה אלקטרונית או הודעת מסר קצר, בלא קבלת הסכמה
- 18 מפורשת של הנמען, בכתב, לרבות בהודעה אלקטרונית או בשיחה
- 19 מוקלטת..."
- 20
- 21 כן נטען כי הודעתה של המשיבה אינה עומדת בהוראות סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת
- 22 משלא צוין בתחילתה כי זו מהווה פרסומת; משלא כללה את כתובת המשיבה ופרטים אודות
- 23 דרכים אפשריות ליצור עמה קשר; מקום בו המידע אודות האפשרות העומדת לנמען למסור
- 24 הודעת סירוב חתם את ההודעה המוקלטת, כאשר בהתאם להוראות הדין היה עליה לפתוח את
- 25 זו. כן טען המבקש כי משלוח ההודעה המוקלטת כמפורט אינו עולה בקנה אחד עם הוראות
- 26 חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), כי זה מהווה הן רשלנות
- 27 הן הפרת חובה חקוקה תחת פקודת הנזיקין [נוסח חדש], וכן הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן,
- 28 תשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הצרכן).
- 29
- 30 5. בתשובתה לבקשת האישור, דחתה המשיבה את טענות המבקש.
- 31

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 20-06-50504 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

1 לגוף ההפרה הנטענת, טענה המשיבה, תוך שהיא מבקשת להסתמך על פסיקתו של בית המשפט
2 העליון בע"א 534/17 ע"ד רונן לפיד נ' סלקום ישראל בע"מ (6.3.2019; פורסם במאגרים)
3 (להלן – עניין לפיד), כי משלוח ההודעה המוקלטת למבקש חוסה תחת החריג הקבוע בסעיף
4 30א(ג) לחוק התקשורת המתיר שיגור דבר פרסומת אף בלא הסכמת הנמען בכפוף לתנאים
5 מסוימים, שלטענתה מתקיימים בענייננו. בהקשר זה טענה המשיבה כי נהגה להודיע
6 ללקוחותיה, הן בע"פ הן בכתב, אודות כוונתה לשלוח דברי פרסומת וכי בידיה אסמכתאות
7 לדבר. בהינתן האמור גרסה המשיבה כי אין קבוצת נפגעים כנדרש לצורך אישור תובענה
8 כייצוגית. כן נטען, לשיטת המשיבה בבחינת מעלה מן הצורך, כי ההודעה המוקלטת שנשלחה
9 למבקש אינה עולה כדי 'דבר פרסומת' בהתאם להוראת ס' 30א(א)(1), משמטרתה להציע
10 מימוש זכאות למשקפיים ללא עלות. כן נטען מפי המשיבה כי אין לקבל את טענות המבקש כי
11 תוכן ההודעה המוקלטת שנשלחה אליו מטעה שכן לא זו בלבד שהמבקש כלל לא פנה לבצע
12 רכישה אחר שקיבל את ההודעה המוקלטת ועל כן לא ניתן לומר כי הוטעה בפועל, אלא שמטבע
13 הדברים את תנאי הזכאות להטבה זו קובעות קופות החולים ולא המשיבה.

14
15 חלק ניכר מתשובתה לבקשת האישור הקדישה המשיבה לטענות הנוגעות לחוסר תום לבו של
16 המבקש, אשר על פי הנטען, "עוסק לפרנסתו בתביעות צרכניות אותן הוא מחפש בכוונה
17 תחילה". בתוך כך נטען כי המבקש עותר להיכנס לרשימות תפוצה כאלה ואחרות ואולם ממאן
18 להסיר עצמו מהן פעם אחר פעם על מנת לייצר לו יש מאין עילות תביעה. בהקשר זה עמדה
19 המשיבה על כך כי המבקש הינו "תובע סדרתי" אשר הגיש 33 תביעות צרכניות בעת האחרונה,
20 רובן בגין הפרות של חוק הספאם כבענייננו. לטענת המשיבה, את כל אלה ועוד הסתיר המבקש
21 מבית משפט זה באופן המשליך על תום לבו ומחייב את דחיית בקשת האישור.

22
23 6. המבקש הגיש תגובתו לתשובת המשיבה לבקשת האישור, ובגדרה שלל את טענות המשיבה,
24 הן לעניין חוסר תום לבו הן אלה לפיהן משלוח ההודעה המוקלטת על ידה נעשה כדין.

25
26 7. לאחר הגשת כתבי הטענות, הוצע לצדדים, הן על ידי המותב הקודם לפניו נידונה בקשת
27 האישור הן על ידי מותב זה, לבוא בדברים. משלא עלה בידי הצדדים להגיע להסכמות נחקרו
28 מצהירי הצדדים ונשמעו סיכומים בעל פה. אף בשלב זה, שבתי והצעתי לצדדים לשוב
29 ולהידבר. ניסיונותיהם הנוספים של הצדדים להידבר לא נשאו פרי ומכאן החלטה זו.

30

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

דיון

- 1
2 8. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – חוק תובענות ייצוגיות) קובע כי
3 אישורה של תובענה ייצוגית תלוי בזיהוין של שאלות מהותיות משותפות, שיש אפשרות סבירה
4 שיוכרעו לטובת הקבוצה; יעילות והוגנות וכן ייצוג וניהול ההליך באופן הולם ובתום לב. להלן
5 אבחן אפוא אם מתקיימים תנאים אלה בענייננו אם לאו.
6
7 9. כפי העולה מתמצית הדברים לעיל, המבקש בענייננו טוען כי ההודעה המוקלטת שנשלחה לו
8 אינה עולה בקנה אחד עם הוראות חוק התקשורת, וזאת הן לעניין עצם משלוח ההודעה הן
9 לעניין נוסחה אשר על פי הנטען אינו עומד בדרישות החוק; כי המשיבה הפרה את הוראות חוק
10 הפרטיות; כי תוכן ההודעה המוקלטת הינו מטעה ועל כן נמצא כי המשיבה הפרה אף את חוק
11 הגנת הצרכן; וכי משלוח ההודעה המוקלטת עולה כדי רשלנות והפרת חובה חקוקה תחת
12 פקודת הנזיקין [נוסח חדש]. ברי כי השאלות אם הפרה המשיבה את הוראות הדין כנטען על
13 ידי המבקש הינן שאלות מהותיות משותפות לכלל חברי הקבוצה, כלשון סעיף 8(א)(1) לחוק
14 תובענות ייצוגיות. משכך, עיקר הדיון הוא האם קיימת אפשרות סבירה כי שאלות אלה תוכרענה
15 בתובענה לטובת הקבוצה אם לאו.
16
17 האם קיים סיכוי סביר שייקבע שמדובר בהודעות המפרות את הוראות חוק התקשורת?
18 10. טענת המשיבה בהקשר זה כפולה: ראשית, לשיטתה, ההודעה המוקלטת אינה בבחינת 'דבר
19 פרסומי' תחת חוק הספאם. כן נטען בהרחבה מפיה של המשיבה כי לא הפרה את הוראות חוק
20 הספאם שכן משלוח ההודעה המוקלטת מטעמה למבקש חוסה תחת החריג הקבוע בסעיף
21 30א(ג). להלן אדרש לטענות אלה כסדרן.
22
23 11. אשר לטענה כי אין לראות בהודעה המוקלטת 'דבר פרסומי' – נקודת המוצא היא הוראת הדין
24 הקובעת, בין היתר, כי 'דבר פרסומי' הוא "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת
25 מוצר או שירות או לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת" (ר' סעיף 30א(א)(1) לחוק הספאם).
26 טענתה העיקרית של המשיבה במישור זה היא כי ההודעה המוקלטת נשוא בקשת האישור
27 מעודדת את הלקוח לממש את זכאותו לקבלת משקפיים בהתאם לביטוחים המשלימים בהם
28 הוא מחזיק בקופות החולים, קרי לקבל משקפיים ללא עלות ובלא שהדבר יהיה כרוך בהוצאת
29 כספים מטעמו. לטענת המשיבה, אמנם מימוש הזכאות על ידי לקוחותיה ישיא את רווחיה
30 ויגדיל הכנסותיה ואולם התשלום עבור המשקפיים צפוי להיעשות על ידי קופות החולים, ולא
31 מכיסם של לקוחותיה, ועל כן הודעתה אינה 'מעודדת הוצאת כספים' כלשון החוק.

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1
2 12. מחקירתו של בעלי המשיבה, מר אברהם גולדשמידט, עולה כי לא אחת, מימוש הזכאות
3 כמפורט עשוי להיות כרוך בתשלום כספים למשיבה ישירות, כך במקרים של "שדרוג" כזה או
4 אחר וכיו"ב. כפי שהבהיר מר גולדשמידט (ר' עמ' 18 לפרוטוקול הדיון, שורות 3-5):
5 "אם לקוח משדרג או עושה עדשות יותר יקרות, אם זה מעל 700, אז כן
6 אני מקבל את הכסף. גם את הפער בין מחיר המשקפיים לבין 90% מ-
7 700, אני מקבל"
8
9 הודאתו זו של בעלי המשיבה כי למצער במקרים מסוימים ישולמו למשיבה כספים מכיסו של
10 הלקוח בקשר עם רכישת משקפיים אגב מימוש זכאות למשקפיים "חינם", שומטת את הקרקע
11 תחת טענתה זו של המשיבה.
12
13 13. על דברים אלה אוסיף כי אף אם טענת המשיבה הייתה נכונה עובדתית כך שמימוש הזכאות
14 בקופות החולים על ידי לקוחותיה לא היה כרוך בהוצאת כספים מכיסם כנטען, וכאמור אין
15 אלה פני הדברים, הרי שעדיין סבורה אני כי בחינת ההודעה מלמדת כי עסקינן ב'דבר פרסומת',
16 שכן מדובר במסר שנועד לעודד "רכישת מוצר". אמנם ייתכן שמי שמקבל את המשקפיים לא
17 ישלם עבורם, אלא קופת החולים. אך אין בכך כדי לשנות את אופייה של העסקה שאותה
18 מבקשת ההודעה לעודד – עסקה לרכישת משקפיים. אין נפקא מינא לטעמי אם את התמורה
19 בגין מכירת מרכולתה מקבלת המשיבה ישירות מלקוחותיה או מקופות החולים המבטחות את
20 אלו. העובדה היא כי המשיבה מגדילה הכנסותיה, המשיבה ולא חברה אחרת, וזאת על פניו
21 באמצעות משיכת לקוחותיה לחנויותיה השונות על מנת לרכוש משקפיים.
22
23 14. הרבה למעלה מן הצורך אציין כי ראיתי ממש אף בטענות המבקש בהקשר זה. כך, נוסחה של
24 ההודעה המוקלטת אינו אך מזמין את לקוחותיה של המשיבה לממש את זכאותם לרכישת
25 משקפיים בהתאם לביטוחיהם המשלימים בקופות החולים אלא שלצד הזמנה זו, בגדרי
26 ההודעה המוקלטת צוין כי לקוח אשר ירכוש משקפיים או יממש את זכאותו כמפורט, יזכה
27 לקבל בדיקת ראייה חינם ("ויש גם בדיקת ראייה בחינם בכל קניית משקפיים או מימוש
28 הזכאות של קופות החולים", ההדגשה נוספה). במילים אחרות, באמצעות מתן הטבה – בדיקת
29 ראייה ללא עלות, מבקשת המשיבה לגרום ללקוחותיה, נמעני ההודעה, לסור לסניפיה ולרכוש
30 משקפיים, שהמשיבה תקבל תשלום בגינם, בין תוך הוצאת כספים מכיסם בין אם באמצעות
31 מימוש זכאותם לפי ביטוחיהם המשלימים בקופות החולים. ברי כי יש לראות במסר זה כזה

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

1 שמטרתו "לעודד רכישת מוצר" או "לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת" באופן אשר אינו מותר
2 מקום לספק כי הודעת המשיבה אינה אלא 'דבר פרסומת'.

3
4 15. משנמצא כי עניין לנו ב'דבר פרסומת', נותר אפוא לבחון את טענת המשיבה כי הודעתה מושא
5 בקשת האישור חוסה תחת החריג הקבוע בסעיף 30א(ג) לחוק הספאם. זה המקום להזכיר כי
6 ברירת המחדל היא זו הקבועה בהוראת סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת הנזכרת לעיל האוסרת
7 על מפרסם לשלוח הודעות דוגמא זו שלפנינו אלא אם נתקבלה הסכמה מפורשת של הנמען.
8 המשיבה בתורה לא כפרה בהיותה 'מפרסם' ולא הכחישה את עצם משלוח ההודעה על ידה
9 באמצעות מערכת חיוג אוטומטי אלא שבגדרי תשובתה לבקשת האישור טענה בהרחבה כי
10 משלוח ההודעה נעשתה בחסות החריג הקבוע בסעיף 30א(ג) המאפשר לעוסק שיגור דבר
11 פרסומת לנמען הנמנה על רשימת לקוחותיו, זאת אף בלא קבלת הסכמתו. וזו לשון הסעיף:

12
13 "על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי מפרסם לשגר דבר פרסומת כאמור
14 באותו סעיף קטן אף אם לא התקבלה הסכמת הנמען, בהתקיים כל אלה:
15 (1) הנמען מסר את פרטיו למפרסם במהלך רכישה של מוצר או שירות, או
16 במהלך משא ומתן לרכישה כאמור, והמפרסם הודיע לו כי הפרטים
17 שמסר ישמשו לצורך משלוח דבר פרסומת מטעמו, באחת הדרכים
18 האמורות בסעיף קטן (ב);
19 (2) המפרסם נתן לנמען הזדמנות להודיע לו כי הוא מסרב לקבל דברי
20 פרסומת כאמור, דרך כלל או מסוג מסוים, והנמען לא עשה כן;
21 (3) דבר הפרסומת מתייחס למוצר או לשירות מסוג דומה למוצר או לשירות
22 האמורים בפסקה (1)".

23
24 כפי שיבואר להלן, אחר שעיינתי בטענות הצדדים, סבורה אני כי אף דין טענתה זו של המשיבה
25 להידחות.

26
27 16. הצדדים שניהם הפנו ונסמכו על פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין לפיד שם פורטו תנאי
28 הסעיף הנ"ל כדלקמן מפי כב' השופט ע' גרוסקופף (פסקה 21 לפסק הדין):

29 "עיון בנוסח סעיף 30א(ג) לחוק התקשורת מלמד כי הוא כולל 4
30 תנאים מצטברים לתחולת החריג בעניין משלוח דבר פרסומת על
31 ידי בית עסק לרשימת לקוחותיו:

32
33 תנאי 1 – דבר הפרסומת נשלח ללקוחות אשר מסרו מרצונם את
34 פרטיהם לעסק המפרסם, וזאת במסגרת התקשורת או משא ומתן
35 להתקשרות עם אותו עסק (בלשון המחוקק: "הנמען מסר את פרטיו
36 למפרסם במהלך רכישה של מוצר או שירות, או במהלך משא ומתן
37 לרכישה כאמור"). תכליתו של תנאי זה היא להבטיח כי רשימת
38 התפוצה אליה נשלחים דברי הפרסום מבוססת על לקוחות ממשיים

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 20-06-50504 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

1 של העסק, בין אם בכוח (ניהלו משא ומתן) ובין אם בפועל
2 (התקשרו עם העסק), אשר פרטיהם נמסרו לעסק על ידם ומרצונם
3 (להלן תכונה דרישה זו: "תנאי המסירה הרצונית במסגרת עסקה").
4

5 תנאי 2 – ללקוח נמסרה הודעה כי בכוונת העוסק לכלול אותו
6 ברשימת התפוצה שלו (בלשון המחוקק: "המפרסם הודיע לו כי
7 הפרטים שמסר ישמשו לצורך משלוח דבר פרסומת מטעמו, באחת
8 הדרכים האמורות בסעיף קטן (ב)"). תכליתו של תנאי זה היא
9 להבטיח את מודעות הלקוח לכך ששמו כלול ברשימת התפוצה של
10 העסק (להלן תכונה דרישה זו: "תנאי ההודעה").
11

12 תנאי 3 – ללקוח ניתנה הזדמנות, שלא נוצלה, לסרב להיכלל
13 ברשימת התפוצה של העוסק (בלשון המחוקק: "המפרסם נתן לנמען
14 הזדמנות להודיע לו כי הוא מסרב לקבל דברי פרסומת כאמור, דרך
15 כלל או מסוג מסוים, והנמען לא עשה כן"). תנאי זה מבטא את מהותו
16 של החריג – היפוך המודל מ-Opt-in, ל-Opt-out (להלן תכונה
17 דרישה זו: "תנאי האפשרות ל-Opt-out").
18

19 תנאי 4 – דבר הפרסום אשר נשלח מתייחס למוצר או שירות דומה
20 לזה שלגביו נמסרו פרטי הלקוח (בלשון המחוקק: "דבר הפרסומת
21 מתייחס למוצר או לשירות מסוג דומה למוצר או לשירות האמורים
22 בפסקה (1)"). תכליתו של תנאי זה היא להגביל את אפשרות
23 השימוש ברשימת התפוצה לשיווק אותם מוצרים או שירותים שיש
24 להניח כי הלקוח מעוניין לקבל מהעסק דבר פרסומת לגביהם
25 (להלן תכונה דרישה זו: "תנאי הדמיון").
26

27
28 17. המשיבה גרסה כי תנאים אלה מתקיימים בענייננו – נטען כי המבקש מסר באופן רצוני את
29 מספר הטלפון שלו עת רכש משקפיים באחת מחנויות המשיבה. אשר לתנאי ההודעה' כפי
30 שכונה בעניין לפיד, גרסה המשיבה כי היא נוהגת לקיימו, הן בעל פה במעמד הרכישה הן בכתב
31 באמצעות מרשמי הלקוחות. בתמיכה לטענותיה הציגה המשיבה בתשובתה לבקשת האישור
32 את מרשמו של המבקש בו צוין כי:

33 "ידוע לי כי ההתקשרות עימי תהיה באמצעות שליחת הודעת טקסט ו/או
34 הודעה קולית ואני מאשר/ת לרשת 280 לעדכן אותי בכל דבר וענין הנוגע
35 לרשת. מבצעים, פרסומים שונים והטבות מעת לעת. חתימה".
36

37 נטען כי משפט זה המופיע על מרשמייהם של לקוחות המשיבה יש בו כדי לקיים גם את 'תנאי
38 האפשרות ל-opt out'. לבסוף, אף 'תנאי הדמיון' מתקיים לעמדת המשיבה שכן המבקש רכש
39 משקפיים וההודעה המוקלטת שנשלחה אף היא עניינה ברכישת משקפיים.
40

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

18. אין אני סבורה כי האופן בו התנהלה המשיבה בענייננו חוסה תחת הוראות סעיף 30א(ג) הנ"ל. עיון בהוראת הסעיף מלמדת כי על המפרסם להודיע כי הפרטים אשר מסר הנמען ישמשו לצורך משלוח דבר פרסומת באחת מהדרכים אליהן מתייחס החוק. המשפט המופיע בתחתית מרשמייהם של לקוחות המשיבה אין בו לבדו כדי להוכיח כי אכן המשיבה הודיעה ללקוחותיה אודות כוונותיה לעשות שימוש במספרי הטלפון שלהם לצורכי משלוח דברי פרסומת.
19. בגדרי תשובתה לבקשת האישור, גרסה המשיבה כי ברשותה "מאות מסמכים המעידים על התנהלותה הישרה והתיקנית, כמו"כ עובדים רבים אשר יכולים להעיד על ההתנהלות התקינה". בחקירתו, עמד בעלי המשיבה על ש-"כל לקוח שנכנס לחנות.. אנו מחתימים אותו על משלוח הודעות וגם מסבירים לו בעל פה" (ר' עמ' 17 לפרוטוקול הדיון, שורות 11-12), ואולם בהמשך דבריו הבהיר כי "אני לא בחנויות, אז לא רלוונטי" (שם, שורה 20). אכן, מטעמים השמורים עמה, בשלב זה לא העידו מטעמה של המשיבה מנהלי חנויות הרלוונטיים לעניין זה ולא מצאתי כי עלה בידי המשיבה לבסס את הטענה כי אכן כעניין שבשגרה כנטען יודעו לקוחותיה אודות כוונותיה של המשיבה לעשות שימוש במספרי הטלפון שלהם לצורך משלוח הודעות פרסום. זאת ועוד, בעניין זה לא נסתרה עדותו של המבקש כי לא קיבל לידי את המרשם שלו אותו צירפה המשיבה לתשובה בקשת האישור (ר' עמ' 11 לפרוטוקול הדיון, שורות 33-35). סופו של דבר, עסקינן במרשמים למשקפיים ואין המדובר ב'טופס הודעה' כפי שכעת מנסה המשיבה לטעון. ודוק, כפי שצוין ברע"א 4704/20 יונתן בן-עמי נ' FACEBOOK IRELAND LTD (9.2.2021; פורסם במאגרים) (להלן – עניין פייסבוק), "טענה לתחולת החריג הקבוע בסעיף 30א(ג), להבדיל מטענה להפרת סעיף 30א(ב) לחוק, הרי היא טענת הגנה שמעלה המפרסם-הנתבע, והנטל להוכחתה רובץ לפתחו..." (ר' פס' 17 לפסק הדין). בנטל זה לא עמדה המשיבה בשלב זה.
20. עוד בהקשר זה אציין כי אף אם היה בידי המשיבה לבסס כי אכן מרשמו של כל לקוח מועבר אליו וכי תשומת לבו מופנית לסיפא המופיעה בו, הרי שסבורה אני כי נוסח המשפט מעורר קושי והינו מעין 'שעטנז' בין ניסיון לקבל את הסכמת הלקוח בהתאם להוראת סעיף 30א(ב) לחוק התקשורת לבין ניסיון לקיים את חובת היידוע בהתאם להוראת סעיף 30א(ג) לחוק. נוסח כזה מעורר קושי שכן המתכונת הראשונה שבסעיף 30א(ב) דורשת הסכמה למשלוח 'דבר פרסומת' ואילו המתכונת השנייה שבסעיף 30א(ג) אינה אלא חריג לראשונה, בה אף בהיעדר הסכמת הלקוח ניתן לשלוח לו פרסומות כאמור. בהקשר זה רואה אני לציין כי בסוף הנוסח, כאמור, מופיעה המילה "חתימה", אלא ללא קו תחתון ומקום ספציפי לביצוע חתימה, כך שלא

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1 ברור מקומה של המילה בנוסח ומשמעותה. טענתה של המשיבה כי יש לראות בנוסח לעיל
2 משום יישום של 'תנאי ה-opt out', בו מאפשר בעל העסק, המפרסם, ללקוח להודיע על סירוב
3 לקבל דברי פרסומת, איננה משכנעת ואיננה עולה מנוסח המסמך וצורתו.
4
5 21. שלא בשולי הדברים יצוין כי עת סיכמו הצדדים את טענותיהם בעל פה, ביקש בא כוחה של
6 המשיבה, לראשונה, לטעון לפני כי עובר למשלוח ההודעה ללקוחותיה, זו קיבלה הסכמתם
7 הפוזיטיבית למשלוח ההודעות. אלא שזכרה של טענה זו לא בא בתשובת המשיבה לבקשת
8 האישור וטעם זה לבדו יש בו כדי להצדיק את דחייתה על הסף. עיינתי הן בפס' פ"ב לתשובת
9 המשיבה לבקשת האישור הן בסעיף 7 לתצהירו של בעליה של המשיבה וכל שנלמד מהם הוא
10 כי אכן, כפי שטענה המשיבה בהרחבה, תפסה עצמה כפועלת תחת החריג הקבועה בסעיף
11 30א(ג) ולא כפועלת לקבלת הסכמת לקוחותיהם למשלוח דברי פרסומת בלבד תחת סעיף
12 30א(ב).
13
14 22. סיכומו של דבר, נמצא כי קיים סיכוי סביר כי יימצא שהשאלה המשותפת לחברי הקבוצה –
15 האם עצם משלוח ההודעה המוקלטת נשוא בקשת האישור הפרה את הוראות סעיף 30א לחוק
16 התקשורת – תוכרע לטובת חברי הקבוצה. זאת ועוד, המשיבה לא כפרה בטענות המבקש לפיהן
17 הפרה את דרישות החוק שעניינן נוסח ותוכן ההודעה וכך נמצאנו למדים, כי אף יש סיכוי סביר
18 כי יימצא כי המשיבה הפרה את הוראת סעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת. כתוצאה מן האמור
19 ניתן גם לקבוע כי למבקש עילת תביעה אישית כנדרש לפי חוק תובענות ייצוגיות.
20
21 האם קיים סיכוי סביר כי ייקבע כי תוכנה של ההודעה המוקלטת הינו מטעה?
22 23. כאמור, בין היתר, נטען מפי המבקש כי הודעת המשיבה מטעה את לקוחותיה. בתשובתה טענה
23 המשיבה, כי כלל לא נגרמה למבקש טעות בהקשר זה, שכן הוא לא הגיע בעקבות קבלת
24 ההודעה לאחד מסניפיה ולא רכש משקפיים בעקבות קבלת ההודעה. כן נטען כי לא נגרמה כל
25 הטעיה שכן ברור כי שירותי המשיבה אליהם מתייחסת הודעתה ניתנים על פי תנאי הזכאות
26 בקופות החולים ואין המדובר במצב בו המשיבה הציעה משקפיים ללא עלות לכל דורש. כן
27 נטען כי במועד משלוח ההודעה אמנם טרם הבשיל המו"מ אך ורק עם קופת חולים 'לאומית'
28 בה חבר המבקש, ואולם שירות מימוש הזכאות ניתן על ידי המשיבה לכל חברי קופות החולים.
29
30 24. אף בנקודה זו רואה אני קושי לקבל את טענות המשיבה. הודעת המשיבה נשוא בקשת האישור
31 מזמינה את לקוחותיה 'לקחת משקפיים בחינם', ללא כל סייג. לאור חקירתו של בעלי המשיבה
32 במסגרתה הבהיר כי אף בחלק מקופות החולים הכיסוי אינו מלא ועולה עד 90% ממשקפיים

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1 העולים 700 נפו, לא יכולה להיות מחלוקת כי המשקפיים, אף לזכאים, אינם בחינם. משכך, אף
2 את לקוחותיה המחזיקים בביטוחים משלימים בקופות החולים הרלוונטיים למועד משלוח
3 ההודעה, קרי לקוחות אשר היו בעלי זכאות והוזמנו על ידי המשיבה לממשה, על פניו, הטעתה
4 המשיבה בענייננו.
- 5
6 25. די בכך כדי לקבוע כי אף ביחס לשאלה זו – אם הטעתה המשיבה את לקוחותיה – קיים סיכוי
7 סביר שהיא תוכרע לטובת הקבוצה. ערה אני לטענת המשיבה כי המבקש לא הוטעה בפועל
8 משלא סר לחנות המשיבה עם קבלת ההודעה נשוא בקשת האישור ורכש משקפיים, ולא בחינם.
9 אלא שהטעיה איננה מתקיימת רק במקום שאדם פעל בעקבותיה בפועל. כאמור בסעיף 2 לחוק
10 הגנת הצרכן, הטעיה היא מעשה העלול להטעות צרכן בעניין מהותי. המבקש שמע את המסרון,
11 ובכך הוטעה. אכן בהמשך ערך בירור ועמד על הטעות, אך די בהטעיה שחווה כדי להקים לו
12 עילת תביעה אישית.
- 13
14 יתר עילות התביעה
- 15 26. כפי האמור, העילות להן טוען המבקש אינן מתמצות בהפרת הוראות חוק התקשורת והוראות
16 חוק הגנת הצרכן אלא שנטען גם כי המשיבה הפרה את הוראות חוק הגנת הפרטיות, הן בשל
17 ניהול מאגר מידע בניגוד להוראותיו הן מקום בו משלוח ההודעה המוקלטת מהווה 'הטרדה'.
18 כן נטען מפי המבקש כי המשיבה התרשלה כלפיו וכי מעשיה מפרים חובה חקוקה תחת פקודת
19 הנזיקין [נוסח חדש]. בטיעוניה, לא התייחסה המשיבה לעילות אלה כלל.
- 20
21 27. על רקע האמור רואה אני לקבוע כי בכל הנוגע לעילות הנזיקיות – רשלנות וחובה חקוקה,
22 משנמצא קיומו של יסוד סביר להפרת הוראות חוק התקשורת, נראה כי קיים יסוד סביר גם
23 לקביעה אודות קיומן של עילות אלו.
- 24
25 28. אשר לטענות המבקש כי המשיבה הפרה את חוק הגנת הפרטיות – בסיכומיו טען המבקש כי
26 בנסיבות בהן המשיבה לא התייחסה לטענותיו אלה, יש לקבלן. אחר עיון בבקשת האישור, לא
27 מצאתי כי יש בנטען בה כדי לבסס את התשתית המינימלית הנחוצה בשלב זה על מנת ללמד כי
28 המשיבה הפרה את הוראות חוק הגנת הפרטיות. בכל הנוגע לטענות המבקש כי 'הוטרד' הרי
29 שכלל הפסיקה עליה נסמך, לא זו בלבד שניתנה בהליכים פרטניים ולא ייצוגיים, אלא שעניינם
30 של מקרים אלה במצבים בהם קיבל אדם למעלה משיחה אחת ואף אחר שהביע רצונו שלא
31 לקבל שיחות נוספות. אין זה המצב בענייננו, שאף לא נראה נוגע לתחום הפגיעה בפרטיות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

1 אשר לטענות שעניינן האופן בו ניהלה המשיבה, כנטען, 'מאגר מידע' – אף אלה לא בוססו
 2 באופן מספק, ולו מן הטעם שאין לפני כל מידע אודות היקף האנשים שמידע אודותיהם נשמר
 3 אצל המשיבה, ואם אכן מדובר ב"מאגר במידע" כמשמעו בחוק הגנת הפרטיות. יצוין
 4 שבחקירתו הנגדית, עת נשאל בעלי המשיבה אודות סוגיה זו, כי למשיבה אלפי לקוחות ותו לא
 5 (סעיף 8 (ג) (1) לחוק הגנת הפרטיות אליו מפנה המבקש מדבר בלפחות 10,000 אנשים שנשמר
 6 מידע עליהם). בכך לא ראיתי די כדי לעמוד בנטל הרובץ לפתח המבקש בשלב זה.

7
 8 יעילות והוגנות
 9 29. טענות המבקש מתייחסות להודעה אשר לכאורה נשלחה לנמענים רבים, ביניהם המבקש.
 10 משכך, נראה כי תובענה ייצוגית היא דרך יעילה והוגנת להכרעה במחלוקות בין הצדדים ואין
 11 מקום להעדיף בנסיבות העניין בירור פרטני.

12
 13 ניהול וייצוג ההליך בדרך הולמת בתום לב
 14 30. כפי שצוין בראשית הדברים, חלק ניכר מטענות המשיבה עניינן בהתנהלותו של המבקש באופן
 15 המלמד, כך על פי הנטען, כי אינו תם לב ומשכך, לא ניתן להניח "כי עניינם של כלל חברי
 16 הקבוצה ייצוג וינחה בתום לב", כלשון ס' 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות.

17
 18 31. כפי שציינתי בהקשרים אחרים (ר' ת"צ 54871-09-20 אוריאל רז המאושר נ' בן ציון גופשטיין
 19 (24.11.2022; פורסם במאגרים)), עמידה על זכות משפטית איננה מלמדת פסול בהתנהלות
 20 ואין בה כדי לערור חשש לניהול הליך ייצוגי שלא בדרך הולמת ובחוסר תום לב, כטענת
 21 המשיבה לפני. אכן, מוטב היה לו היה המבקש מפרט את פעילותו בתחום תביעות הספאם,
 22 ואולם אף משנמנע לעשות כן אין אני סבורה כי הדבר מחייב פסילת המבקש ופרסום לצורך
 23 מציאת מבקש חלופי ובוודאי שלא דחיית הבקשה שלפני.

24
 25 32. ויודגש, אינני רואה כל פסול בכך שהמבקש מעורב ויוזם הליכים רבים. אף אם ביסודם של
 26 הליכים אלה מניע כלכלי כנטען, וזהו "מקור פרנסתו", כבר נפסק לא אחת כי אין בכך משום
 27 טעם לפגם (ר' פס' 7 לפסק דינה של כב' השופטת (כתוארה דאז) א' חיות ברע"א 4363/17
 28 נקניק נהריה כשר זוגלובק בע"מ נ' שגב ירון [פורסם במאגרים] (24.8.2017)). כן יפים לעניין
 29 זה דברי כב' השופט ח' מלצר בע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריינר (הדס 1987) בע"מ
 30 (4.9.2014; פורסם במאגרים), כדלקמן:

31 " הנה כי כן, לגישתי, אין מקום לדחות בקשה לאישורה של
 32 תובענה ייצוגית ראויה, דהיינו: מבוססת-עילה ושמקיימים

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

1 לגביה כל התנאים הנדרשים על פי החוק – ולפגוע אגב כך
 2 בזכויותיהם של חברי הקבוצה הנטענת ובסיכוייהם לקבל טובת
 3 הנאה מזכייה אפשרית בתובענה, ואף במטרות החברתיות שההליך
 4 הייצוגי נועד להשיג – כל עוד המבקש הראה כי קיים יסוד סביר
 5 להניח שעניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת
 6 ובתום לב. וזאת גם אם המניע להגשת התובענה והמוטיבציה לנהל
 7 אותה ולשאת בנטל (הרב, בדרך כלל) הכרוך בכך נעוצים בתקווה
 8 להשיג רווח אישי לתובע הייצוגי ולעורך דינו בסופו של יום.

9
 10 נוכח התמקדותו של המחוקק בדרישת תום הלב בייצוג
 11 ובניהולה של התובענה, ולא בהגשתה, הרי שמניעיו האישיים של
 12 עורך הדין (או של התובע) בהגשת התובענה הייצוגית, אינם
 13 צריכים איפוא להכריע את גורל הבקשה לאישור התובענה
 14 כיייצוגית לשבט – כל עוד אין בהם כדי להעיד על כך שעניינם של
 15 חברי הקבוצה לא ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב וכל עוד הם
 16 עולים בקנה אחד עם האינטרסים של חברי הקבוצה. מנגנון
 17 התובענה הייצוגית מבוסס על רתימת האינטרס הפרטי של עורך
 18 הדין (ושל התובע) למטרה הציבורית. הרצון לקבל שכר טירחה,
 19 או גמול באמצעות התובענה הוא ממהותו ועיקרו של מכשיר זה.
 20 לפיכך הגשת התובענה ממניעים של עשיית רווח, אין בה
 21 כשלעצמה כדי להעיד על חוסר תום לבו של עורך הדין המייצג
 22 (ראו: קלמנט קווים מנחים, 148-150; וכך: ישי לויט, תביעה
 23 ייצוגית לפי חוק ניירות ערך, הפרקליט מב 465, 471 (1996); גיל
 24 לוטן, אייל רז, תובענות ייצוגיות, כרך א', 131 (תשנ"ו); דויטש,
 25 327 (2004)).

26
 27 33. דברים אלה מקבלים משנה תוקף שעה שעיקר 'עיסוקו' של המבקש, כך על פי הנטען, בתביעות
 28 שעניינן חוק התקשורת. כפי שצוין בדברי ההסבר להצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים)
 29 (תיקון מס' 33), התשס"ה-2005, ה"ח הממשלה 182, 888) מסלול התביעה האזרחי צפוי היה
 30 להיות הכלי המרכזי והיעיל להתמודדות עם תופעת משלוח ספאם, וזאת הן בדרך של הגדרת
 31 האיסור על משלוח ספאם כעוולה אזרחית לגביה יחולו הוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש],
 32 הן בדרך של מתן אפשרות להגשת תובענה ייצוגית בשל הפרתו.

33
 34 34. לא ראיתי ממש אף בטענת המשיבה כי המבקש נמנע מלהסיר עצמו מרשימת התפוצה. עם
 35 קבלת ההודעה פעל המבקש ליצור קשר עם המשיבה על מנת להביע הסתייגותו מקבלתה
 36 והתנהלות זו מדברת בעד עצמה. לא ראיתי אגב הליך זה לבחון האם המבקש פועל על מנת
 37 להיכלל ברשימות תפוצות כאלה ואחרות אם לא. אוסיף ואומר כי אין בידי לקבל כי מקרה זה
 38 דומה לעניין פייסבוק הנ"ל כנטען מפני המשיבה בסיכומיה, ולו מן הטעם הפשוט שלפני בקשה
 39 לאישור תובענה כיייצוגית בעוד בנסיבות שם נדונה תביעה קטנה. זאת ועוד התנהלות המערער
 40 שם אינה מזכירה את התנהלותו של המבקש מול המשיבה כאשר הראשון פנה במכתב דרישה

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 50504-06-20 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1 ולאחר שנענה באופן מפורט כי לשם הסרתו מרשימת התפוצה עליו ללחוץ על לחצן ה'הסר',
2 סירב לעשות כן.
3
4 סוף דבר
- 5 35. אשר על כן, מאושרת הבקשה לניהול תובענה כייצוגית כנגד המשיבה בכל הנוגע למשלוח
6 ההודעה המוקלטת כמפורט.
7
- 8 36. חברי הקבוצה יהיו כל אדם שקיבל את ההודעה המוקלטת (לא מצאתי לנכון לאשר ניהול
9 תובענה לטובת הודעות אחרות שנשלחו, ככל שנשלחו, שכן לא הוכח משלוח שיטתי של
10 הודעות ללא הסכמה, אלא ביחס להודעה הספציפית הנדונה).
11
- 12 37. עילות התביעה הנן הפרת סעיף 30א לחוק התקשורת, רשלנות לפי סעיפים 35 ו-36 והפרת
13 חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] והפרת סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן.
14
- 15 38. כנגזרת מעילות התביעה עולות השאלות המשותפות אשר ראוי כי תתבררנה וביניהן: האם תוכן
16 ההודעה המוקלטת עולה כדי 'דבר פרסומי' לפי חוק התקשורת? האם משלוח ההודעה עומד
17 בסתירה להוראת סעיף 30א לחוק? האם נוסח ההודעה המוקלטת עומדת בדרישות המפורטות
18 בסעיף 30א(ה)(1) לחוק התקשורת? האם התרשלה המשיבה עת שלחה את ההודעה המוקלטת
19 ללקוחותיה? האם נגרם לנמעני ההודעה נזק ומה היקפו?
20
- 21 39. הסעדים הנתבעים הם פיצוי כספי לחברי הקבוצה, בגין נזק ממוני ולא ממוני ויתר הסעדים
22 הנזכרים בסעיף 99 לבקשה, לרבות כל סעד אחר כלשון סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות.
23
- 24 40. התובע הייצוגי יהיה המבקש, ובאי כוחו ייצגו את הקבוצה בהליך. באי כוח המבקש יפעלו
25 לפרסום הודעה בשני עיתונים אודות אישור התובענה כייצוגית. נוסח ההודעה ופרטי הפרסום
26 יתואמו בין ב"כ הצדדים ויובאו לאישור תוך 7 ימים.
27
- 28 41. עד ליום 28.2.2023 יוגש כתב תביעה מתוקן; עד ליום 30.3.2023 יוגש כתב הגנה; ניתן להגיש
29 כתב תשובה עד ליום 23.4.2023. נקבע לקד"מ ליום 5.6.2023 בשעה 10:00.
30
- 31 42. לחלופין, ולאור דברי ב"כ המשיבה כי למעשה מדובר בהיקף לא גדול של הודעות שנשלחו,
32 מוצע לצדדים לבוא בדברים ולהגיע להסכמה כוללת שעשויה להיות יעילה ומועילה בהרבה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

30 ינואר 2023

ת"צ 20-06-50504 קרונוברג נ' רשת משקפיים 280 בע"מ

- 1 עד ליום 15.2.23 יעדכנו הצדדים אם באו בדברים, וככל שמבוקש לקבוע דיון קצר לקידום
2 מסלול זה בהקדם, ניתן לפנות בבקשה מתאימה.
3
4 43. המשיבה תשא בהוצאות באי כוח המבקש בסך 20,000 ש"ח.
5
6 44. התיק יובא לפניי ביום 16.2.2023.
7
8 ניתנה היום, ח' שבט תשפ"ג, 30 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

תמר בזק רפפורט, שופטת
סגנית הנשיא

9

